

LGS Türkçe Sorularının Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarına Uygunluğu Üzerine Bir Çalışma

*Mehrali CALP**
*Cansu ALPKAYA***

Öz

Bu araştırmanın amacı, öğretmen görüşlerine göre 2018 Liseye Geçiş Sınavı Türkçe sorularının 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı 8. sınıf kazanımlarının gerçekleşip gerçekleşmediğini ölçmedeki yeterliğini belirlemektir. Bu amaç için Türkçe öğretmenlerinin deneyim ve görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmanın çalışma grubu, Ağrı ili Merkez ve ilçelerinden farklı ortaokullarda görev yapan 58 Türkçe öğretmeninden oluşmaktadır. Veriler, nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden “yarı yapılandırılmış görüşme formu” ve “odak grup görüşmesi” tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Öğretmenlerden elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, 2018 öğretim yılı sonunda uygulamaya konan 2018 Liseye Geçiş Sınavının (LGS), Türkçe Öğretim Programı kazanımlarının gerçekleşip gerçekleşmediğini ölçmede yeterli olduğu ancak bazı beceri alanlarına yönelik kazanımların ölçülmesinin ihmal edildiği belirlenmiştir. 2018 LGS’de ilk kez grafik ve tablo yorumlama sorularına da yer verilmiştir. 2018 LGS Türkçe sorularının ölçmeyi hedeflediği kazanımlar incelendiğinde en çok, “T.8.3.25 Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.” kazanımına yer verildiği görülmüştür.”

Anahtar Kelimeler: Liseye Geçiş Sınavı, kazanım, Türkçe Öğretim Programı

A Study on the Suitability of LGS Turkish Questions to Turkish Language Teaching Program

Abstract

The purpose of this study is to determine the adequacy of the 2018 Turkish Language Questions in the 2018 High School Transition Exam in measuring whether the 8th grade achievements of the 2018 Turkish Lesson Curriculum are realized according to the teachers' opinions. For this purpose, the experiences and opinions of Turkish teachers were consulted. The study group of the research was created with a purposeful and easily accessible sampling method. The study group of the research consists of 58 Turkish teachers who work in different secondary schools in (Ağrı) city center and its districts. The data were obtained by using "semi-structured interview form" and "focus group interview" technique, which are among qualitative research data collection methods. Content analysis was used to analyze the data obtained from teachers. According to the findings, it was determined that the 2018 High School Transition Exam (HSTE), which was put into practice at the end of the 2018 academic year, was sufficient in measuring whether the achievements of the Turkish Education Program were achieved, but the acquisitions in some skill areas were neglected. Graph and table interpretation questions were included in the 2018 LGS questions. In terms of gain distribution of 2018 LGS Turkish questions, the most frequently mentioned gains in the questions are "T.8.3.25 makes inferences about what they read."

Keywords: High School Transition Exam, acquisition, focus group meeting, Turkish Education Program

* Doç. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, Ağrı, mehralicalp@hotmail.com, ORCID iD: 0000-0002-2261-4893

** Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü öğrencisi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, Ağrı, cansualpkaya@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0978-4206

Giriş

Sosyal, ekonomik, kültürel ve psikolojik boyutları olan öğretim oldukça karmaşık bir yapıya sahiptir. Bu yapıyı oluşturan öğelerin içinde öğretim programları temel bir işleve sahiptir. Öğretim çağındaki kuşakları bilgi, beceri ve değer-takdir duygusu bakımından donatmak, öğretim programlarının işlevsel olup olmamasıyla yakından ilişkilidir. Eğitimde reform çalışmalarının bir kısmının öğretim programları üzerinde yoğunlaşmasının nedeni budur.

Eğitimde yapılan reform çalışmalarındaki temel amaç, öğretim programını değişen ve artan ihtiyaçlara uygun olarak geliştirmektir. Nitekim Cumhuriyet'in kuruluşundan günümüze kadar eğitim sistemimiz üzerinde değişik dönemlerde birçok düzenleme yapılmıştır. Eğitim alanında yapılan bu düzenlemeler ders içerikleri üzerinde de kendilerini göstermektedir. Bu derslerden biri de Türkçe dersidir.

Türkçe dersinin genel amaçlarından yola çıkılarak öğrencide temel becerilerin oluşması hedeflenmiştir. Bireye; bilimsel, eleştireci, doğru, yapıcı ve yaratıcı düşünme yolları kazandırma; onların, okuma yazma ve dil becerilerini geliştirme arzusu; Türkçe eğitiminin başlıca amaçları arasında yer almaktadır (Kılıç, 2005: 82).

İnsanda var olan gizil güçleri en üst düzeye ulaştırma işi olan eğitim ve öğretimin, önemli boyutlarından biri ölçme ve değerlendirmedir. Ölçme ve değerlendirme için yapılan sınavlar, öğrencilerin performansının ölçütü olduğu kadar programların işe yarayıp yaramadığının da ölçütüdür. Bu boyut eğitim-öğretimin etkili olup olmadığını ve öğrencilerin belirlenen hedefleri gerçekleştirip gerçekleştirmediğini ortaya çıkarmak için gerekli bir kontrol mekanizmasıdır. Ölçme ve değerlendirme sayesinde, öğrencilerin kazanması gereken bilgi, beceri ve tutumları kazanıp kazanmadığı ya da ne kadar kazandığı belirlenmektedir (Gündoğdu, Kızıldaş ve Çimen, 2010).

Ülkemizde ölçme ve değerlendirme yerel ve merkezî kurumlar tarafından gerçekleştirilmektedir (Çepni ve Gökdere, 2003). Yerel ölçme ve değerlendirme öğretmenler tarafından öğrencilerin sınıf içi performanslarını tespit etmek amacıyla yapılırken; merkezi ölçme ve değerlendirme orta öğretim ve yükseköğretim kurumlarına öğrenci seçmek için Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılmaktadır (Birinci, 2014).

Türkiye'de genç nüfusun fazla olması, okul, öğretmen ve nitelikli okul sayılarının az olması ve öğrencilerin bir üst öğretim kademesine yerleşmelerinde sınavda aldıkları puanların dikkate alınması gibi unsurlar merkezi sınav sistemini zorunlu hâle getirmiştir (Atıla ve Özeken, 2015; Özkan ve Özdemir, 2014; Sarier, 2010). Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim düzeylerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde belirli amaçlara ulaşmaya yöneliktir.

Öğrenciler, ortaokul sekizinci sınıfta liseye geçiş için geçmişten günümüze kadar farklı sınavlara (LGS, OKS, SBS ve TEOG vs.) girmişlerdir. Ortaokul öğrencilerinin girmiş olduğu bu sınavların şekli ve içeriği her zaman eleştirilmiştir (Bakırcı ve Kırıcı, 2018). Öğrenme öğretme sürecinde, öğrencilere programlarda belirlenen istendik davranış değişikliklerinin tamamının kazandırılması hedeflenmektedir. Söz konusu istendik davranışlar kapsamında yer alan bilgi, beceri ve tutumların ne düzeyde kazandırıldığı ise ölçme ve değerlendirme işlemlerini kapsar (Koç, 1978). İster sürece dayalı, ister ölçüte dayalı ölçme ve değerlendirme işlemi olsun her ikisinde de temel amaç öğrenenlerin eğitim sürecinden edinimlerini ortaya koymaktır. Daha çok akademik başarının ölçüldüğü bu süreç, eğitim sürecinin etkililiğini belli sınırlar içerisinde betimleme açısından önemlidir (Gündüver ve Gökdaş, 2011).

Değişen isimlerle birlikte sınav kapsamı konular genellikle birbirine paralel olmuştur. 1998 yılından 2007 yılına kadar ortaöğretim kurumlarına öğrenci seçmek ve yerleştirmek için 8. sınıflarda uygulanan OKS'den yararlanılmıştır (Anıl ve Güzeller, 2011). Bu sınav 2004 yılında hazırlanan ve 2005-2006 eğitim-öğretim yılından itibaren kademeli olarak uygulamaya konulan yeni öğretim programlarının ölçme ve değerlendirme vizyonu ile uyumlu olmaması, öğrencileri belirli derslere yöneltmesi ve sosyal aktivitelerden uzaklaştırması, eşitlik ilkesini zorlaması gibi sebeplerden dolayı (MEB, 2007) 2008 yılından itibaren yerini 6, 7 ve 8. sınıflarda uygulanan SBS'ye bırakmıştır (Sarier, 2010). 6, 7 ve 8. sınıflarda gerçekleştirilen SBS uygulaması 2010 yılında MEB tarafından kademeli olarak yürürlükten kaldırılarak sınavın yalnızca 8. sınıfta yapılmasına karar verilmiştir

LGS Türkçe Sorularının Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarına Uygunluğu Üzerine Bir Çalışma

Millî Eğitim Bakanlığı, 2013-2014 eğitim öğretim yılında Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) sınavını açıklamış ve aynı yıl uygulamaya koymuştur (Şad ve Şahiner, 2016). TEOG, eğitim öğretimin birinci ve ikinci döneminde sekizinci sınıf öğrencilerinin ikinci sınavları yerine geçecek şekilde uygulanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan bu sınavda öğrenciler, Türkçe, Fen Bilimleri, Matematik, Sosyal Bilimleri, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi olmak üzere toplam altı dersten sorumlu tutulmuştur. Her derste, kazanımlar doğrultusunda yirmi (20) çoktan seçmeli test sorusuna yer verilmiştir. Puanlama şekli ise %70 oranında TEOG sınavı, %30 oranda ise öğrencilerin altı, yedi ve sekizinci sınıfın yılsonu ortalamaları dikkate alınmıştır. Ayrıca çeşitli nedenlerden dolayı sınava giremeyen öğrencilerin mazeretlerini beyan etmesi hâlinde, öğrencilere telafi sınavına girme hakkı verilmiştir (MEB, 2014).

2017-2018 yılında ilk kez uygulanan LGS (*Lise Giriş Sınavı*) sınavı lise yerleştirme sınavlarının son adı olmuştur. Bu sınav diğer sınavlarla konu olarak paralellik gösterse de soru tarzlarında değişikliğe gidilen bir sınav olmuştur. Soru şekilleri, eğitim-öğretim sistemimize uygun olarak sorgulayan, düşünen, anlama becerileri güçlü bireyler yetiştirme amacı doğrultusunda oluşturulmuştur. 2018 yılında ilk kez uygulanan LGS sınavında bu becerilerin ölçülmesi amaçlanmaktadır. Buradan hareketle 2018 Lise Geçiş Sınavı Türkçe sorularının 8. sınıf Türkçe dersi kazanımlarını ölçmede yeterli olup olmadığı araştırılmıştır.

Aşağıda 2017-2018 yılında ilk kez uygulanan LGS (Lise Giriş Sınavı) sınavında sorulan soruların derslere göre dağılımına yer verilmiştir.

Tablo 1.

2018 LGS Sınavı Soru Sayısı Dağılımı Tablosu

Sözel Kısım		Sayısal Kısım	
Ders Adı	Soru sayısı	Ders Adı	Soru sayısı
Türkçe	20	Matematik	20
İnkılâp Tarihi	10	Fen Bilimleri	20
Din Kültürü ve Ah. Bil	10		
İngilizce	10		
Toplam	50	Toplam	40
Süre	75 dk	Süre	60 dk

LGS sınavı 6 temel dersten oluşmaktadır. Bu dersler içerisinde Türkçe dersi sözel kısımda en fazla soru sayısına ve en büyük kat sayıya sahip derstir.

Bu çalışmada, 2018 Lise Geçiş Sınavında sorulan Türkçe sorularının eş zamanlı olarak uygulanmaya konan 2018 Türkçe Öğretim Programının kazanımlarını yordayıp yordamadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Eğitim ve öğretimin önemli birleşenlerinden biri de ölçme ve değerlendirmedir. Öğretim programlarıyla hedeflenen genel ve özel amaçlara ulaşılması için eğitim-öğretim sürecinin bütün basamaklarının değerlendirilmesi önemlidir. Öğrenciler, eğitim-öğretim yaşantıları boyunca birçok kez ölçme ve değerlendirmeye tabi tutulurlar. Özellikle söz konusu amaçlara ulaşıp ulaşılmadığını, ulaşıldıysa ne ölçüde ulaşıldığını öğrenmek için ölçme ve değerlendirmeye başvurulur. Türk Millî Eğitim sistemi yıllardan beri öğretim kademeleri arasındaki geçiş şartlarını düzenleme sorunu ile uğraşmaktadır. Bu sorun ortaöğretime geçişte de varlığını sürdürmektedir. Liseye Yerleştirme Sınavları, sürekli değişen bir mekanizma hâlini almıştır. Toplumun hemen her kesimini yakından ilgilendirdiği için yıllardır kamuoyunun gündeminden düşmemiştir. Son yapılan değişiklikle 2018 yılından itibaren uygulamaya konan Lise Geçiş Sınavı'nda (LGS) sorulan sorularının programın kazanımlarını kapsayıcılığının yordanması önemlidir.

Bu çalışmanın amacı, 2018 Liseye Geçiş Sınavı Türkçe 8. sınıf sorularının 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımları yordayıp yordamadığını belirlemektir. Bu amacı gerçekleştirmek üzere aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. 2018 LGS Türkçe soruları, 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programının *dinleme/izleme* kazanımlarını yordamakta mıdır?

2. 2018 LGS Türkçe soruları, 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programının *konuşma* kazanımlarını yordamakta mıdır?
3. 2018 LGS Türkçe soruları, 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programının okuma becerisinin alt becerisi olan *akıcı okuma* kazanımlarını yordamakta mıdır?
4. 2018 LGS Türkçe soruları, 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programının okuma becerisinin alt becerisi olan *söz varlığı* kazanımlarını yordamakta mıdır?
5. 2018 LGS Türkçe soruları, 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programının okuma becerisinin alt becerisi olan *anlama* kazanımlarını yordamakta mıdır?
6. 2018 LGS Türkçe soruları, 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programının *yazma* kazanımlarını yordamakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Karasar'a göre (2010) var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeye betimsel tarama modeli denir. Betimsel tarama modelinde, araştırmanın konusu kendi koşulları içinde ve olduğu şekliyle tanımlanır.

Örneklem / Araştırma grubu

Çalışma grubunun oluşturulmasında amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, araştırma konusu açısından önemli bilgi ve yaşantılara sahip kişilerden bilinçli olarak seçilmesini içerir (Büyüköztürk, 2013). Bu bağlamda araştırmanın çalışma grubu, Ağrı ili Merkez ve ilçelerinden farklı ortaokullarda görev yapan 58 Türkçe öğretmeninden oluşmaktadır. Bu öğretmenlerin 50'sinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ve 8'inden ise odak grup görüşmesi (OGG) yoluyla görüş alınmıştır. Araştırmada OGG'ye katılanlardan 4'ü; yarı-yapılandırılmış görüşme formunu dolduranlardan 15'i yüksek lisans öğrenimine devam etmektedir. Öğretmenlerin yaş aralığı 26-42; mesleki kıdem aralığı ise 4-19 yıldır. Katılımcıların 48'i kadın 10'u erkektir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veriler, yarı-yapılandırılmış görüşme formu ve odak grup görüşmesi yoluyla toplanmıştır. Liseye Geçiş Sınavının (LGS) uygulanmakta olan 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımları yordayıp yordamadığını belirlemek için Türkçe öğretmenlerinin gözlem, deneyim ve görüşlerine başvurulmuştur. Bunun için öğretmenlere görüşme formu ve odak grup görüşmesi kapsamında sorular sorulmuştur. Doksan (90) Türkçe öğretmenine gönderilen YYG ve 2018 Türkçe Öğretim Programının PDF'sinden 50'si dönmüştür. Öğretmenlerden her bir sorunun hangi kazanım ya da kazanımları yordadığına ilişkin görüşlerini kuvvetli olasılıktan zayıf olasılığa doğru sıralamaları ve kuvvetli kazanımın ölçme gücünün düzeyini belirlemeleri istenmiştir. Bu yolla her bir sorunun hangi kazanım/ları yordadığı ve ne ölçekte ölçtüğüne ilişkin öğretmen görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Görüşlerine başvurulmuş öğretmenlerin düşünceleri, (G1, G2, G3, G4 ...) şeklinde kodlanarak rapor edilmiştir.

Araştırmada kullanılan diğer bir veri toplama tekniği olan OGG'de ise katılımcıların yaşantı ve düşünceleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Böylece Türkçe öğretmenlerinin Liseye Geçiş Sınavı ile Türkçe Dersi Öğretim Programının kazanımları arasında uygunluk bulunup bulunmadığı konusundaki deneyim ve görüşleri belirlenmiştir.

İşlem / Verilerin Toplanması

Yarı yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanması; 2018 LGS Türkçe sorularının 2018 Türkçe Öğretim Programında yer alan kazanımları yordayıp yordamadığına ilişkin Türkçe öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek üzere Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu (YYG) hazırlanmıştır. Bunun için MEB WEB sitesinden 2018 LGS Türkçe soruları elde edilmiştir. Araştırmacılar ve 4 alan uzmanı tarafından her soru için 2018 LGS Türkçe sorularının 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programındaki yordaması muhtemel kazanımlar ayrı ayrı belirlenmiştir. Belirlenen kazanımlar, YYG (anket) yoluyla görüşlerini

belirtecek katılımcılardan saklı tutulmuştur. Hazırlanan YYGF, 20 (yirmi) 2018 LGS Türkçe sorusunun her biri için 3 bölümden oluşan bir düzeneğe tasarlanmıştır. Bu düzeneğin üst bölümü "soru metni", orta bölümü "soru ile ilgili muhtemel kazanım", alt bölümü "öğretmen görüşü" için ayrılmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme formunun (YYGF) "soru ile ilgili muhtemel kazanım" bölümü boş bırakılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcılardan her bir soruya ait muhtemel kazanım ya da kazanımları belirlemeleri ve önem sırasına göre YYGF'ye yazmaları istenmiştir. Tablo üzerinde uzlaşılan kazanım/ lar ve o sorunun kazanımı ölçeklilik düzeyi ile ilgili görüşler ve frekansları belirlenmiştir. Söz konusu kazanımın belirlenmesi yanında sorunun kazanımı "üst, orta, alt" düzeylerden hangisiyle ölçeceği kategorisine de yer verilmiştir. Araştırmacılar tarafından önceden belirlenen kazanım ile tamamen farklı kazanıma yer veren katılımcılara yönelik 'bu soru bu kazanımı ölçmez' kategorisine yer verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre frekans ve yüzdeler tablolara yerleştirilmiştir. Katılımcıların belirlediği kazanımlar ile önceden belirlenen kazanımlar karşılaştırılmıştır. Karşılaştırılan kazanımların çoğunlukla paralellik gösterdiği görülmüştür. Farklı kazanımlara yönelik görüşler de nihai tablolara yansıtılmıştır.

Türkçe öğretmenlerinden 2018 LGS Türkçe sorularının her birinin 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarından hangisini/hangilerini yordadığına ilişkin görüşlerini YYGF üzerindeki ilgili alana yazmaları ve her bir sorunun ilgili olduğunu düşündükleri kazanım/ ları hangi düzeyde ölçtüğünü belirtmeleri istenmiştir. YYGF'nin bir kesiti aşağıda Şekil 1'de görülmektedir.

2. Eğer yere uzanmış, hareketsiz, sessiz bir geyik yavrusu görürseniz endişelenmeniz gereken bir durum yoktur çünkü mutlaka annesi yakınlarda olmalı.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

A) "yakınlarda olmalı" sözü yerine "yakınlardadır" kelimesi getirilmeli.
B) "endişelenmeniz" kelimesi yerine "endişe duymanız" ifadesi getirilmeli.
C) "sessiz" kelimesi cümleden atılmalı.
D) "uzanmış" kelimesi yerine "yatmış" kelimesi getirilmeli.

Yukarıda belirtilen 2018 LGS sorusu 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarından hangisini / hangilerini kapsamaktadır? Lütfen alttaki rakamların karşısına kod numaralarıyla birlikte yazınız.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Görüşünüz: Sorunun ilgili olduğunu düşündüğünüz kazanım/ ları "ölçme gücü" hakkındaki düşüncelerinizi "üst, orta, alt" düzeylerinden hangisi olduğunu belirleyiniz. Yani sizce, soru ilgili kazanımı ne düzeyde ölçme gücüne sahip? Niçin?

Şekil 1. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formundan Bir Kesit

Bu görüşme formunun kapsam geçerliliği bir ölçme ve değerlendirme alan uzmanı ve iki Türkçe öğretmenin görüşleri alınarak sağlanmıştır.

Odak grup görüşmesi sorularının hazırlanması ve verilerin toplanması; 2018 LGS Türkçe sorularının 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımları arasındaki uyum hakkındaki Türkçe öğretmenlerinin görüşlerini almak üzere önce 9 açık uçlu soru hazırlanmış, araştırmacılar tarafından ayrı ayrı dil, anlatım ve içerik bakımından değerlendirilerek sorulardan 2'si çıkarılmıştır. Uzman görüşü alındıktan sonra soru sayısı 5'e indirilmiştir. OGG'deki sorular belirlenen gün ve saatte 8 Türkçe öğretmene yöneltilmiştir. Araştırmada, MEB Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerine başvurulmuş, özel okullarda görev yapan öğretmenlerden görüş alınmamıştır. Görüşlerine başvuru alan öğretmenlerin anlatımlar (K1, K2, K3 ...) şeklinde kodlanarak rapor edilmiştir. Katılımcıların demografik özellikleri Şekil 2'de görülmektedir.

Katılımcının Adı Soyadı	Meslek	Öğrenim Durumu	Mesleki Kıdem
K1	Türkçe Öğretmeni	Yüksek Lisans	10 yıl
K2	Türkçe Öğretmeni	Yüksek Lisans	8 yıl
K3	Türkçe Öğretmeni	Yüksek Lisans	7 yıl

K4	Türkçe Öğretmeni	Lisans	9 yıl
K5	Türkçe Öğretmeni	Lisans	13 yıl
K6	Türkçe Öğretmeni	Lisans	14 yıl
K7	Türkçe Öğretmeni	Lisans	10 yıl
K8 (moderatör)	Türkçe Öğretmeni	Yüksek Lisans	9 yıl

Şekil 2. Odak Grup Görüşmesine Katılan Öğretmenler ile İlgili Kişisel Bilgiler

Katılımcılarla yapılan görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiş daha sonra deşifre edilerek yazıya aktarılmıştır. OGG dışında da zaman zaman öğretmenevinde Türkçe öğretmenlerinin deneyim ve görüşleri alınmıştır.

Verilerin Analizi

Veriler, 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı ve 2018 LGS Türkçe soruları arasındaki uyum hakkındaki Türkçe öğretmenlerinin görüşlerinden oluşmaktadır.

Araştırmacılar tarafından 2018 LGS sorularının yordayacağı öngörülen Türkçe Dersi Öğretim Programındaki 8. sınıf kazanımları belirlenmiştir. Bunun için 2018 LGS soruları, 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programındaki öğrenme alanlarının sırasına göre yeniden düzenlenmiştir. 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programında “*akıcı okuma, söz varlığı ve anlama*” olmak üzere 3 alt bölümden oluşan *okuma* öğrenme alanı ile *yazma* öğrenme alanı düzenine göre sorular sıralanmıştır.

Türkçe öğretmenlerinden alınan görüşme formlarındaki ham veriler, araştırmanın bulgularını oluşturmak için düzenlenen bir taslakta toplanmıştır. Toplanan görüşme formları incelenerek öğretmenlerin her bir soru ile ilgili kazanım öngörülerinin frekansları bulunmuştur. Veriler tasnif edilip tablolar oluşturulmuş ve bunlar araştırma sorularının sırasına uygun olarak bulgular kısmında sunulmuştur. Okuyucuların sorular ile ilgili kazanım arasındaki ilişkiyi görebilmesi için tablolarda soru metnine yer verilmiştir (bkz. Şekil: 1). Bulgular kısmında sunulan veriler LGS soru sıralamasına göre değil, 2018 Türkçe Öğretim Programındaki öğrenme alanlarının sıralanışına göre düzenlenmiştir. Öğrenme alanlarına uygun olarak yapıldığı için soruların sıralanışı LGS sorularının sıralanışından farklı düzenlenmiştir. Her tabloda LGS sorusu ve o soruya ait katılımcı öğretmen görüşleri ile belirlenen kazanım yer almıştır. Ancak LGS Türkçe sınav sorularının içeriğine çalışmanın hacmini arttırmamak amacıyla sadece ilk soru dışında yer verilmemiştir. Soruların tam metinleri <https://odsgm.meb.gov.tr> sitesinde yer almaktadır.

Türkçe öğretmenlerinin kazanım ile ilgili öngörülerini frekans ve yüzde olarak belirlenmiştir. Herhangi bir sorunun tabloda yer alan kazanımdan başka kazanımı ölçtüğünü ifade eden öğretmenlerin öngörülerinin yüzde ve frekansları da ayrı bir sütunda belirtilmiştir. Tablodaki sorular ile ilgili kazanım, araştırmacı ve öğretmenlerin ortak görüşünü yansıtan kazanımlardır. Soruların herhangi bir kazanımı ölçebilirlik düzeyleri ile ilgili katılımcılar tarafından “*üst, orta, alt*” düzey olarak belirtilen görüşlerine de tabloda yer verilmiştir. Bir sorunun herhangi bir kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcıların ileri sürdüğü görüşleri tabloda gösterilmeyip tablonun altında yorumlanarak sunulmuştur. Soruların belirlenen düzeyleri ilgili tabloların altında yorumlanmıştır.

Ayrıca diğer veri toplama aracı olarak kullanılan OGG için ise hazırlanan sorular araştırmacı tarafından önceden belirlenen gün ve saatte 8 Türkçe öğretmene yöneltilmiştir. Bu sorulara ait cevaplar ayrı bir bölümde düzenlenmiştir. Araştırma sürecinde elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuş ve ayrı bir başlık altında sunulmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlik

Bu araştırma sürecinde geçerlilik ve güvenirliliğin sağlanması için aşağıda sıralanan çalışmalar yapılmıştır: Çalışmaya başlamadan önce bir planlama yapılmış ve işlem basamakları belirlenmiştir. Verilerin toplanmasından analiz edilip sonuçlara ulaşılmasına kadar birbiriyle bağlantılı ve tutarlı bir süreç takip edilmiştir. Araştırmanın yöntemi, süreci ve sonuçlarına yönelik çalışmalar açık ve ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır.

Soruların hazırlanmasında ölçme değerlendirme uzmanının görüşlerine başvurulmuştur. Çalışmanın inanılabilirliğini sağlamak için uzman incelemesine ve görüşlerine başvurulmuştur.

Çalışmanın iç geçerliliğini sağlamak için, çalışmanın biçimlendirilmesi hakkında alan uzmanı bir meslektaştan (peer examination) görüş alınmıştır.

Yüz yüze görüşmeler yoluyla oluşturulan kanıt zinciri çalışmanın yapı geçerliğini arttırabilmek için işe koşulmuştur. Kendilerinden anket ve odak grup görüşmesi yoluyla bilgi aldığımız katılımcılarla okul ya da öğretmen evinde yaptığımız görüşmeler sırasında ileri sürdükleri görüşlerini araştırmacılar olarak doğru anlayıp anlamadığımız yordanmış, tuttuğumuz notlar gösterilerek teyit alınmış, böylece bilgi verenlerin geri bildirimini sağlanmıştır.

Araştırmacılar kendi görüş ve düşüncelerini (researcher's biases) çalışmanın sonunda belirtmiştir. Dış geçerlilik için ise zengin betimleme (rich, thick description), durumun tipik özelliklerini anlatma (typicality or modal category) teknikleri kullanılmıştır.

Güvenirlik için araştırmacılar çalışmayı belirli bir sistem içinde aşama aşama geliştirmiş ve her bir basamağı detaylı bir şekilde anlatmıştır. Yüz yüze görüşmeler sırasında incelenen durumla ilgili ortaya çıkan yeni konular not edilmiş, bir sonraki görüşmede üzerinde durulmuştur. Analizi yapan birinci araştırmacıdan sonra bu çalışmanın ikinci yazarı (critical friend) da bulguları kontrol etmiştir. Araştırma raporu mümkün olduğunca detaylı bir şekilde sunulmuştur. Derinlemesine araştırma ve inceleme anlayışı (verilerin toplanması, analiz edilmesi ve değerlendirilmesi) benimsenmiştir.

Araştırmacı katılımcılarla görüşme dışı zamanlarda okul ve öğretmenevinde bir araya gelmiş, uzun süreli bir etkileşim ortamında bulunulmuştur. Katılımcılarla yapılan görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiş daha sonra da yazıya aktarılmıştır. Bu süreçte katılımcılardan elde edilen görüşler derinlemesine incelenmiştir.

Çalışmanın aktarılabilirliği için, araştırma süreci okuyucuya ayrıntılı bir şekilde açıklanmaya çalışılmıştır. İşlenmemiş veriler, bulgular, yorum ve öneriler kayıt altına alınarak doğrulanabilirlik ölçütünün sağlanması amaçlanmıştır.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Kurul adı = Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu

Karar tarihi= 27.01.2021

Belge sayı numarası= E-95531838-050.99-2464

Bulgular

Görüşme Formu Yoluyla Elde Edilen Bulgular

2018 LGS Soruları Türkçe Dersi Dinleme/izleme Becerisi Kazanımlarını Yordayıcılığı Açısından Bulgular

Araştırmanın “2018 LGS Türkçe soruları 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programının *dinleme/izleme* beceri alanı kazanımlarını yordamakta mıdır?” sorusunu karşılayan dinleme/izleme becerisi kazanımları ile ilgili soru bulunmamaktadır.

2018 Türkçe Soruları Türkçe Dersi Konuşma Becerisi Kazanımlarını Yordayıcılığı Açısından Bulgular

Araştırmanın “2018 LGS Türkçe soruları 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programının *konuşma* beceri alanı kazanımlarını yordamakta mıdır?” sorusunu karşılayan konuşma becerisi kazanımları ile ilgili soru bulunmamaktadır.

2018 LGS Türkçe Soruları Türkçe Dersi Okuma (Akıcı Okuma, Söz Varlığı, Anlama) Becerisi Kazanımlarını Yordayıcılığı Açısından Bulgular

Araştırmanın “2018 LGS Türkçe soruları 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programının okuma beceri alanı kazanımlarını yordamakta mıdır?” sorusunu karşılayan bulgular ele alınmıştır. Soru dağılımları incelediğinde yoğunlaşmanın okuma becerisi alanı ile ilgili sorular üzerinde olduğu görülmektedir. Burada bu beceri alanına ait bulgular ve bu alanla ilgili öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programında okuma alanı, “akıcı okuma, söz varlığı ve anlama” olmak üzere 3 alt bölümden oluşmaktadır. Bu kategorilerden “akıcı okuma”da 0, “söz varlığı”nda 5 ve “anlam”da 11 kazanım bulunmaktadır.

2018 LGS Türkçe Soruları Türkçe Dersi Akıcı Okuma Becerisi Kazanımlarını Yordayıcılığı Açısından Bulgular

Araştırmanın “2018 LGS Türkçe soruları dersi akıcı okuma ile ilgili kazanımlarını yordamakta mıdır?” sorusunu karşılayan akıcı okuma becerisi kazanımları ile ilgili soru bulunmamaktadır. Bunun sebebinin 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programında, “akıcı okuma” alanına ait kazanımların psiko-motor beceri alanıyla ilişkili olması ve çoktan seçmeli bir sınavla ölçülebilirliğinin zor olmasıdır.

2018 LGS Türkçe Soruları Türkçe Dersi Söz Varlığı Becerisi Kazanımlarını Yordayıcılığı Açısından Bulgular

Araştırmanın “2018 Türkçe soruları Türkçe dersi söz varlığı becerisi kazanımlarını yordamakta mıdır?” sorusunu karşılayan bulgular ele alınmıştır. Soru dağılımları incelediğinde yoğunlaşmanın söz varlığı ve anlama ile ilgili sorular üzerinde olduğu görülmektedir. Söz varlığı ile ilgili 5 soru bulunmaktadır.

Tablo 2.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 1. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 1.	Okuru olmayan bir ülkede dergi çıkartmak, <u>suya yazı yazmak</u> gibidir. Tutku olmasa ne kadar da imkânsız bir iş. Bu, kitap eleştirisi üzerine çıkan bir dergiyse hele... Malum, özellikle genç okurların yönelimi daha çok edebiyat ve şiir dergilerine olurken eleştiri dergileri maalesef <u>rafların arkasında kalıyor</u> .					
	Soru: 1. Bu metinde altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?					
	A) Büyük çaba gerektirmek – satış amacı gütmemek					
	B) Kalıcı olmaya çalışmak – ilgi çekmemek					
	C) Boş yere uğraşmak – yeterince tercih edilmemek					
	D) Sıkıntılara göğüs germek – köklü bir geçmişe sahip olmak					
Soru ile ilgili Kazanım	T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder. a) Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarını öğrenmek için sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçları kullanmaları sağlanır. b) Öğrencinin öğrendiği kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturması teşvik edilir					
Öğretmen Görüşü	Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
	37	74	13	26		

Tablo 2’ye göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin % 74’ü sorunun T.8.3.5 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %26’sı ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade

LGS Türkçe Sorularının Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarına Uygunluğu Üzerine Bir Çalışma

etmiştir. Orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcılar T.8.3.6 kazanımının daha belirgin olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin % 20'si sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken % 80'i ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, soru'nun programdaki kazanımla örtüştüğünü belirtmiştir.

Tablo 3.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 2. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 2.						
Soru ile ilgili	T.8.3.8. Metindeki anlatım bozukluklarını belirler.					
Kazanım	Dil bilgisi yönünden anlatım bozuklukları üzerinde durulur.					
Öğretmen Görüşü	Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
	46	92	4	8		

Tablo 3'e göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %92'si sorunun T.8.3.8 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %8'i ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Öğretmenlerin %10'u sorunun ölçme düzeyinin alt düzeyde olduğunu belirtirken % 60'ı sorunun ölçme düzeyinin orta, %30'u ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü belirtmiştir.

Tablo 4.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 3. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 3.						
Soru ile ilgili	T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.					
Öğretmen Görüşü	Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
	27	54	23	46		

Tablo 4'e göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %54'ü sorunun T.8.3.5 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %46'sı ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcıların T.8.3.6 kazanımının daha belirgin olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %40'ı sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken % 60'ı ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü belirtmiştir.

Tablo 5.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 5. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 5.						
Soru ile ilgili	T.8.3.11. Metindeki anlatım biçimlerini belirler.					
Öğretmen Görüşü	Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
	40	80	10	20		

Tablo 5'e göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %80'i sorunun T.8.3.21 kazanımını ölçtüğünü belirtirken % 20 'si ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcıların T.8.3.25 kazanımının daha belirgin olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %70'i sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken %30'u ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

Tablo 6.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 15. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 15.						
Soru ile ilgili	T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.					
Kazanım	<i>Fiilimsilerin türleri fark ettirilir. Ekler ezberletilmez.</i>					
Öğretmen Görüşü	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
	48	96	2	4		

Tablo 6'ya göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %96'sı sorunun T.8.3.9 kazanımını ölçtüğünü belirtmişlerdir. Öğretmenlerin % 20'si sorunun ölçme düzeyinin alt düzey, %20'si orta düzey, %60'ı ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü belirtmiştir.

2018 LGS Türkçe Soruları Türkçe Dersi Anlama Becerisi Kazanımlarını Yordayıcılığı Açısından Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın "2018 LGS Türkçe soruları bu dersin kazanımlarından anlama ile ilgili becerileri yordamakta mıdır?" sorusuna verilen cevaplardan elde edilen bulgular ele alınmıştır. Soru dağılımları incelediğinde yoğunlaşmanın anlama becerisi alanı ile ilgili sorular üzerinde olduğu görülmektedir. Anlama becerisi ile ilgili 11 soru bulunmaktadır.

Tablo 7.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 6. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 6.						
Soru ile ilgili	T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.					
Kazanım	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>					
Öğretmen Görüşü	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
	27	54	23	46		

Tablo 7'ye göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %54'ü sorunun T.8.3.17 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %23 'ü ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcıların T.8.3.14 kazanımının daha belirgin olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin %80'i sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken %20'si ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

Tablo 8.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 7. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 7.						
Soru ile ilgili	T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.					
Kazanım						

LGS Türkçe Sorularının Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarına Uygunluğu Üzerine Bir Çalışma

Öğretmen Görüşü	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>	
	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	28	56	22	44		

Tablo 8'e göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin % 56'sı sorunun T.8.3.25 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %44'ü ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcıların T.8.3.1 kazanımının daha belirgin olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin %20'si sorunun ölçme düzeyinin alt düzeyde, %50'si orta düzeyde, %30'u ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

Tablo 9.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 9. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 9.						
Soru ile ilgili	T.8.3.14. Metinle ilgili soruları cevaplar.					
Kazanım	Metin içi ve metin dışı anlam ilişkisi kurulur					
Öğretmen Görüşü	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>	
	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	30	60	20	40		

Tablo 9'a göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %60'ı sorunun T.8.3.14 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %40'ı ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Öğretmenlerin %20'si sorunun ölçme düzeyinin alt, %40'ı orta, %40'ı ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

Tablo 10.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 10. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 10.						
Soru ile ilgili	T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.					
Kazanım						
Öğretmen Görüşü	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>	
	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	28	56	22	44	=	=

Tablo 10'a göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %56'sı sorunun T.8.3.25 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %44 'ü ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcıların T.8.3.20 kazanımının daha belirgin olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin %20 'si sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken % 80'i ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

Tablo 11.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 11. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 11.						
Soru ile ilgili	T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.					
Kazanım						

Öğretmen Görüşü	Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
	36	72	14	28		

Tablo 11'e göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin % 72'si sorunun T.8.3.25 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %28'i ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcıların T.8.3.17 kazanımının daha belirgin olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin %20'si sorunun ölçme düzeyinin alt, %40'ı orta, %40'ı ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

Tablo 12.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 12. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 12.						
Soru ile T.8.3.32. Grafik, Tablo: ve çizelgeyle sunulan bilgileri yorumlar.						
İlgili Kazanım						
Öğretmen Görüşü	Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
	27	54	23	46		

Tablo 12'ye göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %54'ü sorunun T.8.3.32 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %46'sı ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcıların T.8.3.27 kazanımının daha belirgin olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin %20'si sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken % 80'i ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir.

Katılımcılar, sorunun aslında sözel mantık ve muhakeme sorusunun olduğunu ancak bunu tam anlamıyla karşılayan bir kazanımın olmadığını en yakın kazanımın T.8.3.27 olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 13.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 13. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 13.						
Soru ile ilgili T.8.3.18. Metindeki yardımcı fikirleri belirler.						
Kazanım						
Öğretmen Görüşü	Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.		Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
	29	58	21	42		

Tablo: 13'e göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin % 58'i sorunun T.8.3.14 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %42'si ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcıların T.8.3.25 kazanımının daha belirgin olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin %20'si sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken % 80'i ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir

Tablo 14.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 14. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 14.						
-----------	--	--	--	--	--	--

LGS Türkçe Sorularının Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarına Uygunluğu Üzerine Bir Çalışma

Soru ile ilgili Kazanım	T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.					
Öğretmen Görüşü	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>	
	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	31	62	19	38	=	=

Tablo 14'e göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin % 62'si sorunun T.8.3.17 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %38'i ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcıların T.8.3.17 kazanımının daha belirgin olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin % 40'ı sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken %60'ı ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

Tablo 15.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 18. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 18.	Soru ile ilgili Kazanım					
Öğretmen Görüşü	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>	
	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	31	62	19	38		

Tablo 15'e göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %62'si sorunun T.8.3.17 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %38'si ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcıların T.8.3.25 kazanımının daha belirgin olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin %20'si sorunun ölçme düzeyinin alt düzey,%20'si orta düzey %60 'ı ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

Tablo 16.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 19. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 19.	Soru ile ilgili Kazanım					
Öğretmen Görüşü	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>	
	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	50	%100				

Tablo 16'ya göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin % 100'ü sorunun T.8.3.26 kazanımını ölçtüğünü belirtmiştir. Öğretmenlerin %20'si sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken %80'i ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

Tablo 17.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 20. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 20.	Soru ile ilgili Kazanım					
T.8.3.23. Metinler arasında karşılaştırma yapar.						

Öğretmen Görüşü	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>	
	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	28	56	22	44		

Tablo 17'ye göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %56'sı sorunun T.8.3.25 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %44'ü ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Orta düzeyde ölçtüğünü ifade eden katılımcılar T.8.3.17 kazanımının daha belirgin olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin %20'si sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken %80'i ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

2018 LGS Türkçe Soruları Türkçe Dersi Yazma Becerisi Kazanımlarını Yordayıcılığı Açısından Bulgular

Bu bölümde, araştırmancının "2018 LGS Türkçe soruları bu dersin kazanımlarından yazma ile ilgili becerileri yordamakta mıdır?" sorusuna verilen cevaplardan elde edilen bulgular ele alınmıştır. Soru dağılımları incelendiğinde yazma becerisi ile ilgili 4 soru bulunduğu görülür. Bu beceri alanına ait bulgular ve bu alanla ilgili öğretmen görüşleri aşağıdadır.

Tablo 18.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 4. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 4.						
Öğretmen Görüşü	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>	
	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	32	64	18	36		

Tablo: 18'e göre Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %64'ü sorunun T.8.3.25 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %36'sı ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Öğretmenlerin %40'ı sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken %60'ı ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü belirtmiştir.

Tablo 19.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 8. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru 8.						
Öğretmen Görüşü	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>	
	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	38	76	12	24		

Tablo 19'a göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %76'sı sorunun T.8.4.19 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %24'ü ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Öğretmenlerin %40'ı sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken %60'ı ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

Tablo 20.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 16. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 16.						
Soru ile ilgili	T.8.4.16. Yazdıklarını düzenler.					
Kazanım	<i>Dil bilgisine dayalı anlatım bozuklukları bakımından yazdıklarını gözden geçirmesi ve düzeltmesi sağlanır.</i>					
	<i>Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.</i>					
Öğretmen Görüşü	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>	
	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	33	66	17	34		

Tablo 20'ye göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin %66'sı sorunun T.8.4.16 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %34'ü ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Öğretmenlerin %40'ı sorunun ölçme düzeyinin orta düzeyde olduğunu belirtirken %60'ı ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

Tablo 21.

2018 Yılı 8. Sınıf LGS Türkçe Testindeki 17. Sorunun Kazanımı Ölçme Yeterliliği

Soru: 17.						
Soru ile ilgili	T.8.4.16. Yazdıklarını düzenler.					
Kazanım	<i>Bu soru bu kazanımı üst düzeyde ölçüyor.</i>					
	<i>Bu soru bu kazanımı orta düzeyde ölçüyor.</i>		<i>Bu soru bu kazanımı alt düzeyde ölçüyor.</i>			
Öğretmen Görüşü	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
	29	58	21	42		

Tablo 21'e göre, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin % 58'i sorunun T.8.4.16 kazanımını ölçtüğünü belirtirken %42'si ise kazanımı orta düzeyde ölçtüğünü ifade etmiştir. Öğretmenlerin %20'si sorunun ölçme düzeyinin alt, %40'ı orta, % 40'ı ise üst düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar, sorunun programdaki kazanımlarla örtüştüğünü ve kapsadığını belirtmiştir.

Görüşme Formundaki Açık Uçlu Sorular ve Odak Grup Görüşmesinden Elde Edilen Bulgular

2018 eğitim öğretim yılı sonunda ilk kez uygulamaya konulan Lise Geçiş Sınavı (LGS) Türkçe sorularının Türkçe öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi ile şu bulgulara ulaşılmıştır.

Öğretmenlerden birinin görüşleri şöyledir: "Genel olarak soruların Türkçe Öğretim Programının kazanımlarının belirli bir kısmını kapsadığı ve kapsayıcılık durumunun orta düzeyde olduğu kanısındayım. Bu yaklaşım, uygulama kolaylığı bakımından olumlu olsa da yeterliliği konusunda olumlu olmadığını düşünüyorum ve farklı alanları ölçecek soru tekniklerinin geliştirilmesi iyi olur." (G7)

"Kazanımları yordayan sorular, Programının kazanımlarını eşit bir şekilde kapsamamıştır. Sorular belli kazanımlarda yoğunlaşmış, bazı kazanım ve beceri alanları ihmal edilmiştir. Bunun sebebi sınavın çoktan seçmeli olarak yapılması ve dinleme/izleme, konuşma alanlarına uygun olmayan bir ölçme aracı olmasıdır. Okuma ve yazma alanları ile ilgili soru sayısının az olmasından kaynaklı belirli kazanımlara yoğunlaşması da bu sebepler dâhilindedir." (G13)

Başka bir öğretmenin görüşleri şöyledir: "Sorular genel olarak öğretim programına uygundur. Fakat soru sayısının azlığı sebebiyle kapsam geçerliliği azdır. Çünkü Türkçe dersi ana dil dersi olduğundan çok fazla kazanıma sahiptir. Ve bu kazanımların her birinin ayrı ayrı ölçülmesi imkânsızdır." (G1).

"Dil bilgisine ait kazanımların yazma becerisi kazanımları olarak verilmesi, sınavda yazma becerisi için istenen kazanım ile örtüşmemektedir. Yazma becerisinde öğrencinin yazma, yeni bir ürün

ortaya koyma vb. şekilde yazı ile olan ilişkisi ele alınması gerekir iken dil bilgisi kavramının bu beceri alanı altında ele alınması öğretmenler tarafından doğru olmayan bir yaklaşım olarak dile getirilmiştir.”(G8)

18 Haziran 2019 tarihinde gerçekleşen OGG’ye 8 Türkçe öğretmeni katılmıştır. Katılımcıların tamamı resmî devlet ortaokullarında Türkçe Öğretmeni olarak çalışmaktadırlar. Yarı (4’ü) Yüksek Lisans öğrenimlerini sürdürmektedir. Ağrı Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü Yüksek Lisans öğrencisi ve Türkçe Öğretmeni C. A.’nın başkanlığında gerçekleşen görüşme yaklaşık 2 saat sürmüştür. Yapılan OGG sırasında öğretmenlerin konuşmaları kaydedilmiştir. Elde edilen bulgular 2 araştırmacı tarafından deşifre edilip bütünleştirilmiştir.

Yapılan odak grup görüşmesinde katılımcılara aşağıdaki sorular yöneltilmiştir:

- Size göre 2018 LGS soruları öğrencilerinin bilgi ve becerilerini ölçmede yeterli midir?
- Size göre 2018 LGS’de çıkan soru/ lar arasında 2018 Türkçe Öğretim Programının kazanımlarını yordaması gerektiği halde yordamadığını düşündüğünüz soru var mıdır?
- Size göre 2018 LGS soruları ağırlıklı olarak hangi beceri alanlarını ölçmektedir?
- Size göre TEOG sınav sistemi ile 2018 LGS sınav sistemi arasında ne gibi farklılıklar vardır?
- Size göre 2018 LGS Türkçe soruları temel alınarak öğrenci başarısını arttırmak için ne gibi çalışmalar yapılabilir?

Size göre 2018 LGS soruları öğrencinin bilgi ve becerilerini ölçmede yeterli midir? sorusuna katılımcıların vermiş olduğu cevaplar özetlenmiştir:

K1, K4, K6: LGS soruları 8. sınıf kazanım ve amaçları doğrultusunda öğrencilerin bilgi ve becerilerini ölçmede yeterlidir. K2, K7: LGS sorularının genellikle belli bir kazanım alanına yöneldiğini görmekteyiz. Soruların çoğu T.8.3.25, T.8.3.15, T.8.3.14 gibi genellikle okuma alanının kazanımına yönelik sorulardan oluşmaktadır. K3: LGS soruları öğrencinin dilbilgisi ile ilgili öğrenmelerini yazma becerileri kazanımlarına göre yoklamaktadır. T.8.4.18. Cümlelerin öğelerini ayırt eder. T.8.4.19. Cümle türlerini tanıır. T.8.4.20. Fiillerin çatı özelliklerinin anlama olan katkısını kavrar gibi dil bilgisel konular bu kazanımlara dayalı olarak sorulmuştur. Bu şekilde öğrencinin bilgi ve beceri alanı ölçülmüştür. K4: Öğrencinin bu soruları rahatlıkla çözebilmesi için sadece 8. sınıf kazanımlarını değil bir önceki yıllara ait kazanımları da kavramış olmaları gerekmektedir. Bu haliyle orta düzeyde ölçülebilir. K5: LGS soruları öğrencilerin bilgi ve becerilerini ölçmede yeterlidir. K7: 2018 LGS sorularının öğrencilerin bilgi ve becerilerini ölçmedeki yeterliliği orta düzeydedir.

Tablo 22.

Türkçe Öğretmenlerine Göre 2018 LGS Sorularının Öğrencilerin Bilgi ve Becerilerini Ölçmedeki Yeterliliği

Öğretmenlerin dile getirdiği görüşleri	f	%
Öğrencinin bilgi ve becerilerini ölçmede yeterlidir.	3	%37,5
Sorular genellikle belli kazanım alanına yönelmiştir.	2	%25
Dilbilgisi ile ilgili öğrenmeler yazma becerileri kazanımlarıyla yoklanmıştır.	2	%25
Sorular öğrencilerin bilgi ve becerilerini orta düzeyde ölçmektedir.	1	%12,5
Toplam	8	%100

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin %37,5’i, 2018 LGS sorularının öğrencilerin bilgi ve becerilerini ölçmedeki yeterli olduğu; öğretmenlerin %25’i Soruların genellikle belli kazanım alanına yöneldiği ve öğretmenlerin %12,5’i soruların öğrencilerin bilgi ve becerilerini orta düzeyde ölçtüğü görüşündedir.

“Size göre 2018 LGS’de çıkan sorular arasında 2018 Türkçe Öğretim Programının kazanımlarını yordaması gerektiği halde yordamadığını düşündüğünüz soru var mıdır?” sorusuna katılımcıların vermiş olduğu cevaplar özetlenmiştir:

K1, K7: 2018 LGS sorularından sadece sözel mantık ve muhakeme sorusu ile birebir eşleşen soru bulunmamaktadır. Bunun dışında, 2018 Türkçe Öğretim Programında yer alan kazanımlar sorularla örtüşmektedir. K2, K4, K6: Öğrenciler sadece 8. sınıf kazanımlarına değil önceki yıllara ait bazı kazanımlara da hâkim olmaları gerekir; bu bir eksikliktir. K3, K5: Sorular 8. sınıf kazanımlarına uygun

LGS Türkçe Sorularının Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarına Uygunluğu Üzerine Bir Çalışma

olarak hazırlanmıştır. Genel olarak okuma anlama konularına ağırlık verildiği görülmektedir. Dinleme ve konuşma beceri alanlarının kazanımları ile eşleşen soru türü bulunmamaktadır. K4, K7: Dinleme ve konuşma alanını ölçen soru bulunmamaktadır.

Tablo 23.

Türkçe Öğretmenlerine Göre 2018 LGS’de Çıkan Sorularının 2018 Türkçe Öğretim Programının Kazanımlarını Yordama Yeterliliği

Öğretmenlerin dile getirdiği görüşleri	f	%
Sözel mantık ve muhakeme ile birebir eşleşen soru bulunmamaktadır.	2	%25
Öğrencilerin önceki yıllara ait kazanımlarının da ölçülmesi gerekir.	2	%25
Sorular genel olarak okuma anlama alanına odaklanmıştır.	2	%25
Dinleme ve konuşma alanını ölçen soru bulunmamaktadır.	2	%25
Toplam	8	%100

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin %25’i, 2018 LGS sorularında sözel mantık ve muhakeme ile birebir eşleşen soru bulunmadığı; öğretmenlerin %25’i öğrencilerin önceki yıllara ait bazı kazanımlara hâkim olmadığı ve öğretmenlerin %25’i soruların genel olarak okuma anlama konularına odaklandığı, öğretmenlerin %25’i dinleme ve konuşma alanını ölçen soru bulunmadığı görüşündedir.

“Size göre 2018 LGS soruları ağırlıklı olarak hangi beceri alanlarını ölçmektedir?” sorusuna katılımcıların vermiş olduğu cevaplar özetlenmiştir.

K1, K3: LGS soruları ağırlıklı olarak okuma ve yazma beceri alanlarını ölçmektedir. K2: Ağırlıklı olarak metnin konusu ve içeriği ile ilgili sorulara yer verilmiştir. K3, K5, K6: LGS soruları daha çok metnin ana fikrini/ana duygusunu yordamaktadır. K4, K5, K7: LGS soruları daha çok metnin okuma ve anlama ile metindeki ana ve yardımcı fikirleri sorgular.

Tablo 24.

Türkçe Öğretmenlerinin 2018 LGS Sorularının Ölçtüğü Beceri Alanları Hakkındaki Görüşleri

Öğretmenlerin dile getirdiği görüşleri	f	%
Okuma ve yazma beceri alanlarını ölçmektedir.	2	%25
Metnin konusu ve içeriği ile ilgili beceri alanları ölçmektedir	1	%12,5
Metnin ana fikrini/ana duygusunu yordar.	3	%37,5
Okuma ve anlama ile metindeki yardımcı fikirleri sorgular.	2	%25
Toplam	8	%100

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin %25’i, 2018 LGS sorularının okuma ve yazma beceri alanlarını ölçtüğü, %12,5’i metnin konusu ve içeriği ile ilgili beceri alanlarını ölçtüğü, %37,5’i metnin ana fikrini/ana duygusunu yordadığı, %25’i okuma ve anlama ile metindeki yardımcı fikirleri sorguladığı görüşündedir.

“Size göre TEOG sınav sistemi ile 2018 LGS sistemi arasında ne gibi farklılıklar vardır?” sorusuna katılımcıların vermiş olduğu cevaplar özetlenmiştir:

K1, K4, K5, K8: TEOG soruları daha çok kavramlar arası ilişkileri yordayan soruları şeklinde düzenlenmişken LGS soruları ise daha çok anlama becerileri ile ilgili sorulardan oluşmaktadır. K2, K3, K6: TEOG soruları yapılandırmacı anlayışa uygun dil yapılarını sorgularken LGS soruları öğrencilerin çıkarım yapma, muhakeme etme becerilerini sorgulamaktadır. K7: TEOG sınav sisteminin LGS sınav sistemine göre sorular açısından daha kolay bir sınavdır.

Tablo 25.

Türkçe Öğretmenlerin TEOG Sınav Sistemi ile 2018 LGS Sınav Sistemi Arasındaki Farklılıklar Hakkındaki Görüşleri

Öğretmenlerin dile getirdiği görüşleri	f	%
--	---	---

TEOG soruları kavramlar arası ilişkiler, LGS soruları anlama becerileri ile ilgili sorulardan oluşmaktadır.	4	%50
TEOG soruları yapılandırmacı anlayışa uygun olarak dil yapılarını sorgularken LGS soruları öğrencilerin çıkarım yapma, muhakeme etme becerilerini sorgulamaktadır.	3	%37,5
TEOG sınav sisteminin LGS sınav sistemine göre sorular açısından daha kolay bir sınavdır.	1	%12,5
Toplam	8	%100

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin %50'si, TEOG soruları daha çok kavramlar arası ilişkileri yordayan soruları şeklinde düzenlenmişken LGS soruları ise daha çok anlama becerileri ile ilgili sorulardan oluştuğu, %37,5'i TEOG soruları yapılandırmacı anlayışa uygun olarak dil yapılarını sorgularken LGS soruları öğrencilerin çıkarım yapma, muhakeme etme becerilerini sorguladığı, %12,5'i TEOG sınav sisteminin LGS sınav sistemine göre sorular açısından daha kolay bir sınav olduğu görüşündedir.

“Size göre 2018 LGS Türkçe soruları temel alınarak öğrenci başarısını arttırmak için ne gibi çalışmalar yapılabilir?” sorusuna katılımcıların vermiş olduğu cevaplar özetlenmiştir:

K1, K4, K6: Öncelikle öğrencilere okumanın kelimeleri seslendirme olmadığı, anlamaya dayalı bir süreç olduğu hissettirilmelidir. K1, K3, K7: 2018 Türkçe 8. sınıf kazanımı olarak sözel mantık ve muhakeme yeteneğinin geliştirilmesine yer verilmez. K2, K5: Sınavda çıkan uzun soruların zor olmadığını, dikkatli okuma ve anlamlandırma ile çözülebileceğini öğrenciye hissettirilmelidir. K1, K2, K4, K8: Öğrencilere öğretim yılı içerisinde 2018 LGS Türkçe soruları benzeri sorular çözülerek soruları yorumlama becerileri geliştirilmelidir. MEB'in yayınladığı örnek sorular çözülmelidir. K3, K6: Öğrencinin görseli okuma anlamlandırma çalışmaları yapılmalıdır.

Tablo 26.

Türkçe Öğretmenlerin Öğrenci Başarısını Arttırmak Amacıyla Yapılacak Çalışmalar Hakkındaki Görüşleri

Öğretmenlerin dile getirdiği görüşleri	f	%
Öğrencilere okumanın anlamaya dayalı bir süreç olduğu hissettirilmelidir.	2	%25
Sözel mantık ve muhakeme yeteneğinin geliştirilmesine yer verilmez.	1	%12,5
Soruların zor olmadığını, dikkatli okuma ile çözülebileceği öğrencilere hissettirilmelidir.	1	%12,5
Öğrencilere öğretim sürecinde benzer sorular çözülerek yorumlama becerileri geliştirilmelidir.	2	%25
Öğrencinin görseli okuma anlamlandırma çalışmaları yapılmalıdır.	1	%12,5
Etkinlikler ders kitaplarındaki sırasına uygun olarak yapılmalıdır.	1	%12,5
Toplam	8	%100

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin %25'i, öğrencilere okumanın anlamaya dayalı bir süreç olduğunun hissettirilmesi, %12,5'i öğrencilerin mantık ve muhakeme yeteneklerinin geliştirilmesi, %25'i öğrencilere öğretim sürecinde benzer sorular çözülerek yorumlama becerileri geliştirilmesi, %12,5'i etkinlikler ders kitaplarındaki sırasına uygun olarak yapılması gerektiği görüşündedir.

Tartışma ve Sonuç

Eğitimin amacı, öğrencilere yeni davranışlar kazandırmak ve onların davranışlarında istendik yönde değişiklik meydana getirmektir. Bu davranışların kazanılıp kazanılmadığı veya bir değişimin meydana gelip gelmediği ölçme ve değerlendirme süreciyle anlaşılır. Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre 2018 LGS Türkçe sorularının 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programının hangi öğrenme/beceri alanlarını ölçtüğüne ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 27.

2018 LGS'de Çıkan Soruların 2018 Türkçe Öğretim Programı Kazanımlarının Ait Olduğu Beceri Alanlarına Göre Dağılımı

Soru nu	Kazanım kodu	Kazanımlar	Beceri alanı	Alt kategori	Kazanım Açıklaması
1	T.8.3.5	Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.	Okuma	Söz Varlığı	var
2	T.8.3.8.	Metindeki anlatım bozukluklarını belirler.	Okuma	Söz Varlığı	var
3	T.8.3.5.	Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.	Okuma	Söz Varlığı	var
4	T.8.4.19.	Cümle türlerini tanır.	Yazma	-	var
5	T.8.3.11	Metindeki anlatım biçimlerini belirler.	Okuma	Söz Varlığı	yok
6	T.8.3.17	Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.	Okuma	Anlama	yok
7	T.8.3.25	Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.	Okuma	Anlama	var
8	T.8.4.19	Cümle türlerini tanır.	Yazma	-	var
9	T.8.3.14	Metinle ilgili soruları cevaplar.	Okuma	Anlama	var
10	T.8.3.25	Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.	Okuma	Anlama	var
11	T.8.3.25	Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.	Okuma	Anlama	var
12	T.8.3.32	Grafik, Tablo: ve çizelgeyle sunulan bilgileri yorumlar.	Okuma	Anlama	yok
13	T.8.3.18	Metindeki yardımcı fikirleri belirler.	Okuma	Anlama	yok
14	T.8.3.17	Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.	Okuma	Anlama	yok
15	T.8.3.9	Filimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.	Okuma	Söz Varlığı	var
16	T.8.4.16	Yazdıklarını düzenler.	Yazma	-	var
17	T.8.4.16	Yazdıklarını düzenler.	Yazma	-	var
18	T.8.3.16	Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.	Okuma	Anlama	yok
19	T.8.3.26	Metin türlerini ayırt eder.	Okuma	Anlama	var
20	T.8.3.23	Metinler arasında karşılaştırma yapar.	Okuma	Anlama	var

Tablo 27 incelendiğinde 2018 LGS'de çıkan soruların 2018 Türkçe Öğretim programı kazanımlarından *okuma* ve *yazma* beceri alanlarıyla ilgili kazanımları yordadığı, *dinleme/izleme ile konuşma* beceri alanlarıyla ilgili kazanımları yordayan herhangi bir soru bulunmadığı görülmektedir. 20 sorunun 16'sının *okuma*, 4'ünün ise *yazma* beceri alanıyla ilişkili olduğu görülmektedir. Öteki temel beceri alanlarının ihmal edilmesi, sınavın çoktan seçmeli olması ile ilişkilendirilebilir. Ayrıca bu sınavın katılımcılar arasında sıralama ve eleme amacıyla açıklanabilir.

Okuma beceri alanının *akıcı okuma*, *söz varlığı* ve *anlam* alt kategorileri bulunmaktadır. *Okuma* beceri alanına ait soruların 5'inin *söz varlığı*, 11'inin ise *anlam* kategorilerini ölçtüğü anlaşılmaktadır. *Yazma* beceri alanına ait sorularla ilişkili alt kategori bulunmadığı ve bu alana 4 soru taksim edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre, 2018 LGS'de çıkan soruların ağırlıklı olarak okuma-anlama beceri alanını yordadığı söylenebilir. Bu sınavın amacı ise öğrencilere okulda verilen bilgilerin günlük yaşamda

kullanabilme becerisini kazandırabilmek olarak belirlenmiştir. Bu noktadan hareketle LGS’ de sorulan soruların yoruma dayalı ve öğrencileri ezberden uzaklaştıracak türden olmasına özen gösterilmiştir. Türkçe soruları incelendiğinde soruların dil bilgisi konularından ziyade okuduğunu anlamaya yönelik olduğu söylenebilir. Batur ve arkadaşlarının 2019’da yaptıkları “2018 LGS Türkçe Sorularının Pisa Okuma Becerileri Hedefleri Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmalarında 2017-2018 öğretim yılı sonunda ilk kez uygulanan LGS’nin, önceki sınavlarla benzer yönlerde sahip olmasının yanında soruların bilgi alanını ölçmek yerine üst düzey düşünme beceri alanlarını yordayan bir sınav olma özelliği taşıdığını ifade etmişlerdir.

Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile katılımcılardan LGS sorularının hangi kazanım/larla ilişkili olduğuna dair görüş belirtmeleri istenmiştir. LGS sorularını okuma ve yazma öğrenme alanı ile ilişkilendiren katılımcılar genel olarak okuma alanı ile ilgili sorularda hem birden fazla kazanım belirtmiş hem de farklı görüşler sergilemiştir. Yazma alanı ile ilişkili sorularda ise tek kazanım belirtmişlerdir. Bu durum okuma öğrenme alanı ile ilgili soruların birden fazla kazanımı ölçme gücüne sahip olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

LGS Türkçe sorularının öğrencilerin daha çok analitik düşünebilme, eleştirel bakabilme ve yorum yapabilme becerilerini ölçtüğü söylenebilir. Bu dağılım LGS’ de sorulan soru türlerinin önceki sınavlarda sorulan soru türlerine göre okuduğunu anlamayı daha fazla öncelediği söylenebilir. Bu bağlamda LGS sınavı hızlı okuma ve okuduğunu anlama becerisini ön plana çıkarmayı amaçlamıştır denebilir. Bu durum okuma alışkanlığı olmayan öğrenciler için bir dezavantaj olarak düşünülmektedir. Bununla birlikte öğrencileri kitap okumaya yönlendirmesi açısından da dikkat çekici bir sınav olarak değerlendirilebilir. Bu yönüyle de önceki sınavlardan ayrılmaktadır (Batur, Ulutaş, Beyret, 2019). Üstüner ve Şengül (2004) de öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerini ölçmeye yeterli olmayan çoktan seçmeli testlerle yapılacak ölçme ve değerlendirmenin, Türkçe öğretimindeki ölçme ve değerlendirme etkinliklerinde sınırlı sayıda kullanılması gerektiğini ifade etmiştir. Alan yazındaki bazı araştırmalarda (Snow ve Lohman, 1989; Berberoğlu, 2009; Demirtaşlı, 2010), çoktan seçmeli soruların üst düzey düşünme becerileri yerine konuya ağırlık verdiği belirlenmiştir. Bu bağlamda özellikle metinle ilgili sorularda diğer soru türleri yerine açık uçlu soruların tercih edilmesinin gereği belirtilebilir. Temizkan ve Sallabaş’ın (2011) araştırmasında öğrencilerin çoktan seçmeli sorularda açık uçlu sorulardan daha başarılı oldukları belirlenmiş, bunun temel sebebi olarak da açık uçlu yazılı sınavlarda öğrencilerin kendilerini ifade etmede zorlanması gösterilmiştir.

Taşkın ve Aksoy (2018) çalışmalarında öğretmenlerin TEOG sınavında düzeltme formunun kullanılmamasının sınavın ayırt ediciliğini düşürdüğü yönünde görüş bildirdiği sonucuna ulaşmıştır. Bu nedenle yeni sınavda düzeltme formunun uygulanacağını MEB tarafından ilan edilmesinin öğretmenler tarafından olumlu karşılandığı söylenebilir. Taşkın ve Aksoy’un çalışmasında da bu çalışmada olduğu gibi LGS sorularının ayırt ediciliğinin yüksek olduğu belirtilmiştir.

2018 LGS Türkçe sorularının kazanım dağılımlarından yola çıkarak sorularda en fazla yer verilen kazanımın “T.8.3.25 Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.” olduğu görülmektedir. Bu kazanım yanında “T.8.3.5 Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.”, “T.8.3.21 Metnin içeriğini yorumlar.”, “T.8.3.17 Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.”, “T.8.3.14 Metinle ilgili soruları cevaplar.”, “T.8.4.16 Yazdıklarını düzenler.” kazanımlarını yordayan ikişer adet soru sorulmuştur. Bu kazanımları “T.8.3.8 Metindeki anlatım bozukluklarını belirler.”, “T.8.4.19 Cümle türlerini tanırlar.”, “T.8.3.9 Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.” ve “T.8.3.26 (Metin türlerini ayırt eder.” kazanımları birer adet soru ile izlemektedirler. Yazım kuralları, noktalama işaretleri, cümle türleri ve fiilimsi konularının yanı sıra anlatım bozuklukları konusunu yordamaktadır.

Bu bulgulardan da anlaşılacağı üzere soru dağılımının çoğu, bir metni yorumlama, çıkarımlarda bulunma, metnin ana fikrini belirleme şeklindedir. Dil bilgisi konuları ve hatırlama düzeyindeki sorulardan ziyade “Parçada Anlam”, “Metin Bilgisi” gibi okuduğunu anlama yorumlama becerileri üzerinde odaklanılmıştır. 2018 LGS sorularında grafik ve tablo yorumlama sorularına da yer verilmiştir. Bu durum, yeni sınav sisteminde görsel okuma ve yorumlamaya ağırlık verildiğinin bir göstergesi kabul edilebilir.

Genel olarak soruların Türkçe Öğretim Programının kazanımlarının belirli bir kısmını kapsadığı ve kapsayıcılık durumunun orta düzeyde olduğu görülmektedir. Sorular önceki yıllarda olduğu gibi

anlama becerisi ağırlıklı, öğrencilerin okuduklarını yorumlayabilme becerilerini ölçmeye yönelik olduğu gözlenmiştir. Araştırmamızda elde edilen sonuçlara dayalı olarak:

Özellikle dil becerilerinin gelişimlerini ölçmek, diğer becerileri alanlarını ölçmekten daha karmaşıktır. Öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazmada hangi düzeye ulaştığını, tek bir ölçme ve değerlendirilme tekniği ile ölçmek yeterli olmayabilir. Türkçe dersi becerilerinin ölçme ve değerlendirilmesinde sadece çoktan seçmeli sorular değil alanın özelliği dikkate alınarak açık uçlu sorular gibi farklı yollar da kullanılabilir. Dinleme/izleme ve Konuşma alanlarını yordayan sorulara da yer verilebilir. LGS sınavında öğrenciden beklenen bilgi, beceri ve değer takdir duygusuna uygun olarak hazırlanabilir. Gelecek dönemlerde yapılacak LGS soruları üzerinde akademisyenlerin yeni ve ölçme ve değerlendirmede kapsamlı çalışmalar yapması gerekli duyarlılığı yükseltecektir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Kurul adı = Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu
Karar tarihi= 27.01.2021
Belge sayı numarası= E-95531838-050.99-2464

Yazarların Katkı Oranı

Katkı oranı 1. yazar %65, 2. yazar %35'tir.

Çıkar Çatışması

Çıkar çatışmasını ilgilendiren herhangi bir durum söz konusu değildir.

Destek ve Teşekkür

Hazırlanmış olduğumuz Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu oldukça kapsamlı olmasına rağmen içtenlikle ve mesleki duyarlılıkla anket sorularını cevaplandırarak ve Odak Grup Görüşmesinde düşüncelerini açıklayan öğretmenlerimize, Ağrı ili İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Eleşkirt İlçe Müdürlüğü yönetici ve ilgili personellerine ayrıca Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma Etik Kuruluna teşekkür ederiz.

Kaynaklar

- Anıl, D. ve Güzeller, C. O. (2011). Düzey belirleme sınavı Fen ve Teknoloji alt testi ile diğer alt testler arasındaki ilişkinin yol analizi ile incelenmesi. *AİBÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 1-10
- Atila, M. E. ve Özeken, Ö. F. (2015). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavı: Fen bilimleri öğretmenleri ne düşünüyor? *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 124-140.
- Bakırcı, H. ve Kırıcı, M. G. (2018). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavına ve bu sınavın kaldırılmasına yönelik fen bilimleri öğretmenlerinin görüşleri. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 383-416.
- Batur, Z., Ulutaş, M. ve Beyret, T. N. (2019). 2018 LGS Türkçe sorularının PISA okuma becerileri hedefleri açısından incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 48(1), 595-615.
- Birinci, D. K. (2014). Merkezi sistem ortak sınavlarında ilk deneyim: *Matematik dersi. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 8-16
- Büyüköztürk, Ş. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çellek, T. (2003). Sanat ve bilim eğitiminde yaratıcılık. *Pivalka*, 2(8), 4-11.
- Çepni, S., Özsevgeç, T. ve Gökdere, M. (2003). Bilişsel gelişim ve formal operasyon dönem özelliklerine göre ÖSS fizik ve lise fizik sorularının incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 157, 30-39.

- Berberoğlu, G. (2009). Milli Eğitim Bakanlığı seviye belirleme sınavı (SBS) uygulamalarının değerlendirilmesi. *Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama*, 2, 9-24.
- Demirtaşlı, Ç. N. (2010). Açık uçlu soru formatı ve öğrenci izleme sistemi (ÖİS) akademik gelişimi izleme ve değerlendirme (AGİD) modülündeki kullanımı. *Cito: Kuram ve Uygulama*, 8, 22- 30.
- Gündüver, A. ve Gökdaş, İ. (2011). İlköğretim öğrencilerinin düzey belirleme sınav başarılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi, *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 30-47
- Gündoğdu, K., Kızıldaş, E. ve Çimen, N. (2010). Düzey belirleme sınavına (SBS) ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri (Erzurum il örneği). *İlköğretim Online*, 9(1), 316-330.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi*, Ankara: Nobel.
- Kılıç, Y. (2005). İlköğretim okullarında Türkçe eğitimi ile ilgili problemler üzerine bir araştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13, 81-92.
- Koç, N. (1978). Liselerde öğrencilerin akademik başarılarının değerlendirilmesi uygulamalarının etkinliğine ilişkin bir araştırma, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 3(14), 17-26.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2014). Temel eğitimden orta öğretime geçiş. Erişim adresi: <http://oges.meb.gov.tr/docs2104/sunum.pdf>
- Ocak, G., Akgül, A. ve Yıldız, S. (2010). İlköğretim öğrencilerinin ortaöğretime geçiş sistemine (OGES) yönelik görüşleri (Afyonkarahisar örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 37-55.
- Özbay, M. (2003). "Türkçe öğretiminde hedef-araç ilişkisinin ders kitabı örneğinde değerlendirilmesi". *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 59-69.
- Özkan, M. ve Özdemir, E. B. (2014). Ortaokul sekizinci sınıf öğrencilerinin ve öğretmenlerinin ortaöğretime geçişte uygulanan merkezi ortak sınavlara ilişkin görüşleri. *Tarih Okulu Dergisi*, 7(10), 441-453.
- Sarıer, Y. (2010). Ortaöğretime giriş sınavları (OKS-SBS) ve PISA sonuçları ışığında eğitimde fırsat eşitliğinin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 107-129.
- Snow, R. E. ve Lohman, D.F. (1989). *Implications of cognitive psychology for educational measurement*. In Linn, R. L. (Eds) *Educational Measurement*. MacMillan Publishing Company: NY.
- Şad, S. N. ve Şahiner, Y. K. (2016). Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) sistemine ilişkin öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri. *İlköğretim Online*, 15(1), 53-76.
- Taşkın, G. ve Aksoy, G. (2018). Öğrencilerin ve öğretmenlerinin TEOG sistemi görüşleri ışığında ortaöğretime geçiş sisteminden beklentileri. *International Journal of Active Learning*, 3(1), 19-43.
- Temizkan, M. ve Sallabaş, E. (2011). Okuduğunu anlama becerisinin değerlendirilmesinde çoktan seçmeli testlerle açık uçlu yazılı yoklama sorularının karşılaştırılması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30, 207-220.
- Üstüner, A. ve Şengül, M. (2004). Çoktan seçmeli test tekniğinin Türkçe öğretimine olumsuz etkileri, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 197-208.

Extended Abstract

Introduction

In this study, it is aimed to determine whether the Turkish questions asked in the 2018 High School Pass Exam cover the achievements of the 2018 Turkish Education Program, which was implemented simultaneously.

Method

An easily accessible case sampling, which is, one of the purposeful sampling methods, was used in the formation of the study group. In this context, the study group consists of 58 Turkish teachers who work in different secondary schools from Agri City center and its districts. 50 of these teachers were interviewed through semi-structured interview technique and 8 of them were interviewed through focus group. In the study, data were collected using semi-structured interview form and focus group technique which are the qualitative research data collection methods.

While analyzing of data, the raw data in the interview forms taken from the Turkish teachers were collected in a draft prepared to create the findings of the study. The frequency of the teachers' predictions about each question was found by examining the collected interview forms.

The predictions of Turkish teachers about acquisition were determined as frequency and percentage. The percentages and frequencies of the teachers' predictions, who stated that any problem measures an acquisition other than the acquisition in the table, are also indicated in a separate column.

The objectives regarding the questions in the table are those that reflect the common views of the researcher and teachers. The opinions of participants, which were stated as “upper, middle, and lower” level, about the level of measuring the ability to measure any acquisition, are also given in the table. The questions prepared for FGD, which was used as the other data collection tool, were directed by the researcher to 8 Turkish teachers on a predetermined day and time. The answers to these questions are arranged in a separate section. The data obtained during the research process were subjected to content analysis and presented under a separate title.

Result and Discussion

It is seen that the questions in the 2018 LGS reached in the study covers the acquisitions related to the reading and writing skill areas from the 2018 Turkish Teaching program achievements, and there are no questions that cover the acquisitions in the listening / watching and speaking skill areas. It is seen that 16 of 20 questions are related to reading skill field and 4 of them to writing skill field. Accordingly, it can be said that the questions in the 2018 LGS predominantly cover the Reading Comprehension skill area. The aim of this exam is to provide students with the ability to use the information given at school in daily life. From this point of view, attention has been paid to ensure that the questions asked in LGS are based on interpretation and distract students from memorization. The neglect of speaking and listening / watching skill areas can be associated with the multiple choice of the exam. It can also be explained for the purpose of ranking and eliminating this exam among the participants.

In general, it is seen that the questions cover a certain part of the acquisitions of the Turkish Teaching Program and the inclusion status is at a moderate level. As in previous years, it was observed that the questions were mainly on comprehension skills, and were aimed at measuring students' ability to interpret what they read.